Sosiale Wetenskappe: Geografie · Graad 6

Memorandum · Kwartaal 3–4

TOTAAL
59
PUNTE

Nasienriglyne

1. Ken die volle punt toe vir 'n korrekte antwoord, selfs al is die bewoording anders as die een hieronder.
2. By brongebaseerde vrae moet die antwoord uit die bron kom of daaruit afgelei kan word.
3. Waar 'n vraag om 'n eie mening vra, word die punt toegeken vir enige antwoord met 'n sinvolle rede.
4. Waar 'n vraag om twee of meer items vra, word een punt per korrekte item toegeken.
5. Moenie punte aftrek vir spelling nie, solank die antwoord gelees kan word.

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
VRAAG 1 · Klimaat en plantegroei oor die wêreld heen · 27 punte			
1.1	A = die poolstreek (koud); C = die tropiese streek (warm); E = die poolstreek (koud)	**3**	*1 punt elk. Aanvaar 'poolsone' en 'tropiese sone'.*
1.2	Weer: die toestand van die lug (temperatuur, reën, wind, wolke) op 'n plek op een dag of oor 'n kort tyd (1). Klimaat: die gemiddelde weer van 'n plek, oor baie jare (sowat 30) gemeet (1).	**2**	
1.3	a. Manaus (1); b. Kaapstad (1); c. Riaad (1).	**3**	*1 punt elk.*
1.4	Daar val baie min reën en die temperatuur wissel skerp tussen dag en nag. Plante kan nie genoeg water kry om te oorleef nie, behalwe dié wat spesiale aanpassings het om water te stoor.	**3**	*1 punt vir min reën, 1 punt vir 'n verdere faktor, 1 punt vir aanpassings.*
1.5	Kaapstad lê in die Suidelike Halfrond en Archangelsk in die Noordelike Halfrond (1). Wanneer dit somer in die een halfrond is, is dit winter in die ander, so die seisoene is omgekeerd (1).	**2**	
1.6	Manaus = tropiese reënwoud; Riaad = warm woestyn; Archangelsk = naaldwoud.	**3**	*1 punt elk.*

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
1.7	Enige twee: hulle dra lang, los, liggekleurde klere en kopdoeke teen die son en sand; nomades (bv. die Toearegs of Bedoeïene) trek met kamele, bokke en skape rond om water en weiding te kry; hulle woon en boer (bv. met dadelpalms) by oases; huise het dik moddermure en klein vensters, of tente wat maklik verskuif kan word; hulle reis en dryf handel met kamele; deesdae werk baie in olie, mynbou of toerisme.	**2**	*1 punt elk.*
1.8	Hoë immergroen bome wat dig opmekaar in lae groei ('n digte blaredak), met klimplante (lianas); min lig bereik die woudvloer (1). Dier, enige een: gorilla, sjimpansee, aap, jaguar, okapi, papegaai, toekan, luiaard, slang, padda (1).	**2**	
1.9	Redes, enige twee: om die hout te verkoop (houtkappery); om grond skoon te maak vir plase en plantasies (bv. oliepalms, kassawe, beeste); brandhout en houtskool; mynbou; paaie en nuwe nedersettings soos die bevolking groei. Gevolge, enige twee: diere soos gorillas en sjimpansees verloor hul habitat en kan uitsterf; plante (ook medisinale plante) gaan verlore; die grond spoel weg (erosie) en word onvrugbaar; riviere slik toe; minder reën en 'n veranderende klimaat (minder bome neem koolstofdioksied op); woudmense verloor hul huise en kos.	**4**	*1 punt elk: 2 redes + 2 gevolge.*
1.10	a. Immergroen bome (denne en sparre) met naaldvormige blare en keëls; keëlvormig sodat die sneeu afgly (1). b. Enige een: eland (Amerikaanse eland), bruinbeer, wolf, los, bewer, rendier, uil, eekhoring (1). c. Enige een: hout kap vir bou, meubels of papier (bosbou); jag of vangs vir pelse; toerisme (stap, kampeer, ski) (1).	**3**	
VRAAG 2 · Waarom mense op sekere plekke woon · 13 punte			
2.1	Water uit die standhoudende rivier; diep vrugbare grond om te boer; gereelde reën; die pad maak vervoer en handel maklik; die plat vallei is makliker om op te bou.	**4**	*Enige vier. 1 punt elk.*
2.2	Geen water naby nie; dun grond waarin min groei; die pad sneeu toe in die winter; dit is steil en moeilik om op te bou; dit is afgesonderd van dienste.	**3**	*Enige drie. 1 punt elk.*

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
2.3	Landelik: die platteland, waar min mense ver van mekaar woon, meestal boerdery of natuurlike grond (1). Stedelik: dorpe en stede, waar baie mense naby mekaar woon, met baie geboue, fabrieke, kantore en winkels (1).	**2**	
2.4	Mynbou, enige een: Johannesburg, Kimberley, Rustenburg, eMalahleni (Witbank), Welkom, Phalaborwa, Kathu, Springbok/Okiep (1). Visvang, enige een: Hermanus, Saldanha, St. Helenabaai, Lambertsbaai, Gansbaai, Houtbaai, Kalkbaai, Port Nolloth (1).	**2**	*Aanvaar enige ander korrekte dorp, bv. uit die leerder se eie omgewing.*
2.5	Hulle is gedwing om in aparte gebiede te woon, in "tuislande" of in townships ver van die stede en hul werk (1). Baie gesinne is met geweld verskuif (gedwonge verskuiwings, bv. Distrik Ses, Sophiatown), en werkers moes elke dag ver reis (1).	**2**	*Vandag laat die Grondwet almal toe om self te kies waar hulle woon.*
VRAAG 3 · Mense en die omgewing · 8 punte			
3.1	Die fabriek — afval of chemikalieë loop in die water. Die gedreineerde vleiland — die vlei het voorheen water gefiltreer voordat dit die rivier bereik. Die groter bevolking — meer riool, meer vullis en meer afloop van strate af.	**3**	*1 punt per aktiwiteit MÉT die verduideliking.*
3.2	Enige toetsbare vraag — byvoorbeeld: "Is die water bo die fabriek skoner as onder die fabriek?" of "Hoe het die watergehalte verander in die jaar toe die vlei gedreineer is?"	**2**	*1 punt vir 'n duidelike vraag, 1 vir 'n vraag wat werklik getoets kan word.*
3.3	Enige praktiese antwoord met 'n verantwoordelike party — byvoorbeeld: die fabriek moet sy afval behandel voordat dit uitgelaat word (die fabriek en die munisipaliteit); of 'n deel van die vlei moet herstel word (die munisipaliteit); of riool moet reggemaak word (die munisipaliteit).	**3**	*1 punt vir die oplossing, 1 vir wie, 1 vir hoe dit die probleem aanspreek.*
VRAAG 4 · Water in die wêreld · 11 punte			
4.1	Onwaar; Waar; Waar. 1 punt elk.	**3**	
4.2	Enige drie: stort korter; herstel lekkende krane; gebruik 'n emmer in plaas van 'n tuinslang; lei die tuin vroeg of laat nat; hergebruik bad- of wasgoedwater in die tuin; vang reënwater op.	**3**	

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
4.3	Enige drie: ons het 'n droë klimaat en lae reënval; die reën val ongelyk oor die land en oor die jaar; die bevolking groei; water gaan deur lekkasies verlore; party water is besoedel en moet eers skoongemaak word.	**3**	
4.4	'n Land waar daar nie genoeg vars water vir almal se behoeftes is nie (1), omdat die reënval laag is en die voorraad beperk is (1).	**2**	

Totaal **59 punte**

Gratis vasvrae

Klaar met hierdie toets? Oefen verder aanlyn!

Meer as 12 000 gratis vrae vir Graad 4 tot 7, in elke vak en volgens KABV. Na elke antwoord kry jou kind 'n kort verduideliking. Geen registrasie nodig, en dit werk op 'n foon.

meerkatskool.co.za

Skandeer met jou foon om dadelik te begin

'n Klein versoek van ons

Baie dankie dat jy MeerkatSkool ondersteun! Ons is 'n klein Suid-Afrikaanse besigheid, en elke vraestel is met groot sorg saamgestel.

Hierdie toets en memo is 'n gratis voorbeeld: deel dit gerus met ander ouers en onderwysers. Vra ons oor die volledige boekie: meerkatskool.co.za of WhatsApp 066 462 7629.

Dankie!
Die MeerkatSkool-span

Gratis vasvrae
meerkatskool.co.za

E-pos
info@meerkatskool.co.za

WhatsApp en oproepe
066 462 7629

Help ons verbeter

Kry jy 'n fout in hierdie toets? WhatsApp ons dadelik. Ons maak dit binne 24 uur reg en stuur vir jou die nuwe weergawe.

Skandeer om ons te WhatsApp · 066 462 7629